

BIBLIOTEKA POEZJI WSPÓŁCZESNEJ

SZCZEPAN KOPYT

Z A B I C

•WBPiCAK•

Poznań 2016

Z A B I C

SZCZEPAN KOPYT

Z A B I C

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
I CENTRUM ANIMACJI KULTURY
W POZNANIU

wypisy dla klas pracujących

1

spróbujmy mimo wszystko zdefiniować szczęście
jako akt twojej woli właściwy jej przedmiotowi

1.1

dalej cytuję jesteś więc człowiekiem

1.2

a twój stosunek do świata jest ludzki

1.21

konieczny warunek to praca z której czerpiesz całość

1.211

studiując muzykę doświadczasz rozkoszy z muzyki

1.3

kochasz wytwarzając miłość wzajemną

1.4

konieczną formą nie celem jest komunizm

1.41

najpierw jako wspólnota zaspokajanych żądz

1.42

później jako stan zmysłów w praktyce teoretycznych

1.421

istnieje potrzeba i dar powietrza

1.422

język jest jednym z tchniętych nimi zmysłów

1.5

co było siłą obcą

stało się siłą wspólną

1.51

przyroda jest twoim nieorganicznym zmysłem

1.52

stosunek społeczny stosunkiem naturalnym

0.1

lecz coś panuje nad tobą i jesteś sobie obca

0.3

i miłość twoja bezsilna jest nieszczęściem

cierpliwość

cierpimy na cierpliwość
w zbyt zimnych pokojach

w swetrach dzierganych nocą
przez dzieci w bangladeszu

gdy licznik miasta zwalnia
zlewy draży kropla

wie o tym dobrze kot
nakryty udaje że czeka

na wybuch strajków bomb
byleby były puszki

z mięsem zabitych krów nocą
wepchniętych w ciężarówki

#kobane

przewijam pasek ze zdjęciami
odciętych głów dziewczyn
które nie miały większego wyboru
niż szybko nauczyć się strzelać
i włożyć mundur
z czerwoną gwiazdą

trwa medialna noc
ale płoną oblane benzyną
domy i ulice kobane
choć śpią lotnicy bogatych państw
korespondenci jedzą regeneracyjne
posiłki wolny świat mozolnie
walczy z terroryzmem

ruchliwy jest zwłaszcza wirtualny pasek
ale nie zerwie się na pomoc
mężczyznom i kobietom
starszkom i dzieciom
otoczonym przez amerykańskie zdobyczne czołgi
leżącym na barykadach i
ubranym w niewłaściwe mundury
z czerwoną gwiazdą

czerwona może być tylko krew
blednie flaga tureckiej wiosny
kto wspomni przyszłej jesieni
bohaterkę arin mirkan
i tysiące bezimiennych
i nieistotnych
walczących z ludźmi wielkiej wiary

w naszych oczach rośnie w ciemności
finał drżących kotłów ody do radości
przeźliwie głuchy prostokąt
odbitego ekranu

tak broni się kobane
pamiętaj
kobane

z tylnego siedzenia

nowy świat już jest ale słowa uparcie
przywołują stary z tylnego siedzenia

widać kierowcę jego gesty i drogę
którą wybiera się szeregiem poleceń

co generalnie nie ma sensu dlatego
warto zapiąć pasy i patrzeć przez bulaj

monady na dieslu mknącej przez gruzy
miasto targowisko wieś las i pustynię

dla czytających kopiujących te słowa
żadnych gratisów żadnych mocy nic

negocjacje

wyeksmitował ją zasób wojskowy
pięciuset żołnierzy czeka na mieszkanie
nawet pracodawca prezes sądu nie pomógł
pięciuset żołnierzy czeka na mieszkanie
pięciuset żołnierzy czeka na mieszkanie

siedząc na korytarzu chcę widzieć jak czekają
jak marzną w wartowniczych pasiastych kapliczkach
jest po wylewie i nie chce blokady
wracamy rowerami jest gęsto na ulicach
pięciuset żołnierzy czeka na mieszkanie

proszę napisać do ministra obrony
wyeksmitował ją zasób wojskowy
pięciuset żołnierzy czeka na mieszkanie
pięciuset żołnierzy czeka na mieszkanie
za kraj eksmisji starców gotowych przelać krew

kraj eksmisji starców gotowych przelać krew

kiedy mówi wiersz

kiedy mówi wiersz ochroniarze
zamyśleni kontrolują czystość
firmowych butów

trawa ugina się i wiatr ustaje
grad kamieni jest jeszcze jezdnią
pałki skromnie podpierają ściany

mgła

około czternastej przeredza się mgła i miasto
wraca do skrupulatnej symulacji pracy
kto udaje że płaci zrzuca stopy z krzesła
radio akompaniuje falom cukru i kawy
wzbierającym w studzienkach w studentach i studentkach
rodzą się myśli na przerwach wypisanych na ściankach
kamery uczone rogow korytarzy
notują szalony przepływ ostrzy się noże w knajpach
i młotek trafia na gwóźdź bezwstydnej konserwacji
niechaj płonie węgiel niechaj rośnie chleb

gdy idąc dyszysz parą wymownie patrząc w światło
które pozwala ci czekać ktoś kto montuje podzespół
na ustach ma maskę ochronną lecz myśli teraz o mgle

ostrzy się noże w knajpach i młotek trafia na gwóźdź
ostrzy się noże w knajpach i młotek trafia na gwóźdź

etiuda

to nie nasza wiedza
czyni nas bezsilnymi
a jednak karmimy się
bezsilnością i wiedzą

że to czego nie wiemy
uczyni nas mocnymi
by nakarmić bezsilnych

scenariusz

jestem okiem kamery w korytarzu
ten blik to rejestr pamięci

jestem systemem alarmowym
którego końcem jest aamir
sprzątaczką widzisz

jestem rozległym mrowiskiem
komputerów serwerów i klimy
ścianką działową tablicą
ogłoszeń żółtych związków
pojemnikiem na wodę i schowkiem
na miotły informacją

jestem przewidzianą sekwencją
scenariuszem z a b i c
kurtynami przeciwpożarowymi
kotłownią i rozkładem pracy
osób które nie noszą mundurów
i często zmieniają wygląd

citylight z pandą
dzieci
ding dong

jestem zintegrowanym centrum
logistycznym z certyfikatem
wydanym przez agendy
organizacji międzynarodowych
jednocześnie

jestem placówką misyjną handlu
kościółem przepływu szklanym
meczetem czułym na metal
i to co wrzucasz do śmieci

prześwietlam twój bagaż
twoją twarz także
zachowam w pamięci

proste plecy

jak zgarbioną postawę która wpędza w poetykę wojen
odrzucam strach

za rozkazem nie ma nagrody za pracą musi iść wiara
odrzucam strach

w to że z wiary rozliczą mnie policjanci życia cześć
odrzucam strach

jak spaloną na węgiel grzanekę która nie jest już chlebem
chciałbym tańczyć

ale wolę grać wszyscy mogą spróbować jak to leci
chciałbym tańczyć

kiedy na pasku masz karabin a w sercu nienawistne
godło

odwodniony mózg braki mikroelementów to władza
dała ci strach

kupowałeś go z polepszczaczami w promocji w biedzie
czujesz bit

kiedy godło twoich świadectw miało dla ciebie sen
i egzamin we śnie

kiedy flażolet był plastikowym kluczem do świata
zdeponowanego w sejfie

kiedy sałata była listkiem figowym kanapki pełnej surogatu
z godłem teraz polska

kupowałeś go na giełdach pełnych spalonych wraków aut
i swądu ciał

w salkach pełnych wiary w nierozgryzalny chips i cierpienie
bez sensu

na drogach-skrótkach pracowników najemnych wysypanych
czarnym bzem

na hałdach zleceń bez sensu robionych bez sensu ze strachu
ale bez sensu

pod rygorem zdmuchnięcia mieszkania przez wilczki w mundurkach
spotykane przy podpisie

wyrzuć strach jak telewizor z okna hotelu w którym nie zaśniesz
w biedzie

wyrzuć telewizor jak karabin we śnie jak kamień w kieszeni gotowy
na bezsens konfrontacji

jak kurtkę poplamioną farbą do znakowania politycznego krylu
chciałbym tańczyć

na korytarzach profilaktyki szerokich jak koszary prewencji
jak hale rzeźni

budzić się w oceanach zrównoważonego rozwoju w tabelkach
partii mercedesów

w neoliberalnej utopii skapującego bezprzymiotnikowego dobra
chciałbym tańczyć

kiedy wypowiedasz wojnę w internecie szarpany przez twitt i sępy
banku światowego

odrzuć strach jak egzamin z poetyki i silikonowy instrument wiary
graj

na rynku wtórnym na instrumentach pochodnych w blokach z epoki
odrzuć strach

jak imię i nazwisko kopiowane przez lata technicznych nowinek i plotek
wyczuj oddech

i tańcz wejdź w rzekę tramwajów i aut w lodówce masz
sarnę i mech

odgrzej sobie
bursztyn

pamiętaj o
piasku

serce

serce jest przedmiotem kontemplacji sztuki
wożone taczkami wzdłuż wielu małych ekranów
wokół sali a w innej podlega dynamice
cieczy różne tempa szybki montaż duży
ekran nie dąży do rozwiązań innych
niż sama ekspozycja

serce ma odruch na neony i oczy zza oprawek
ulega wzorzastym getrom i składni w jakiej fryzury
ślą info w świat ulega zapachom ciał
godzi się z tym z czym bym nie chciał
nad ranem nie chce wstać

mniej moje niż imię wleczony majdan
wspólnych wspomnień twarzy porażek i słów
nad słodką parą z gorących napojów

to do czego skłonne ma za własność komunalną
jest pierwsze na zgromadzeniach całuje się zanim
dokonam niezbędnych poprawek obliczeń

sam

czy naprawdę sądzisz że sam nazywasz świat
dobywasz słów sam się liczysz z krwi ciśnieniem
chwiejnym krokiem w krok śledząc aparaty
zabawne wskazówki w rejestrze notatniczka
komp w komp z zajawką na absolutną wiknę
czy naprawdę sądzisz że sam dobywasz słów

wiersz

wyobraź sobie wiersz pojawiający się znikąd w tłumnym centrum
sączący się z głośników wprost do ust pracownic i pracowników
rzucających swoje tace rękawice zniszczone fragmenty infrastruktury

wiersz który sprawia że idą w jedną stronę poemat
którego emocje finalnie splatają losy osobiste z momentem wybuchu
lirykę która niszczy bankomaty wersy na ustach kibiców

przechodzących do gry tak wiersz który nie napuszcza nas na siebie
wiersz nieurywający się ani na moment dopasowany jak tampon
wiersz z którego nieuważni czerpią uwagę a uważni siłę

wyobraź sobie tekst generujący ciągi zdarzeń wiersz jak kroplę
i bombę z cyfrowym detonatorem strofy nielokujące produktów
metafory obrysowane na ogólnych teoriach rynku i fizjologii

wiersz o estetyce lustra radia gazety telewizji i outdoorów
wiersz odbierany inaczej przez psy koty i ludzi inaczej
przez kobiety inaczej przez mężczyzn inaczej przez inne role

wiersz inaczej rozumiany przez bliźniaczki jednojajowe
inaczej przez klon człowieka i jego biopatern wiersz
w którym wszystko można jeszcze zepsuć i ulepszyć

nie przestaje się kochać

zadbane są gęste zgliszcza pamięci
kwitną ogrody wiszących klęsk

sezam i ostry

w tym tekście umierają osoby
podczas pracy afektywnej

a zatrudniona na czarno dziewczyna
donosi na swoich szefów na piętrze wieżowca

nie może doczekać się kiedy opisze
całą historię i nie śpi

pada gęsty deszcz jest już rano
arabskie śniadanie w promocji

mówi sosna

drzewa maszerują pod palcami czytelników
jak tępe i ostre żyletki

napięcia

sieć kilku nieskomplikowanych gestów liter ciała
pozwala wytwarzać napięcia z których powstają
tak lubiane scenariusze reszta jest fantazją

pewne przypadki są nie do powtórzenia inne
nie zawodzą w niemal żadnych okolicznościach
programach paradygmatach potrawach

jesteśmy bliscy punktu przesilenia znaczeń
stojących na barkach najniżej opłaconych
formalnie skaptowanych realnie głodnych

ocieramy się o delikatny szczegół i ogniskowa
osnowa oprawa oraz obawa rzedną jak ten wieczór
jak nowe osiedla wdzierające się w las

zapraszam do wysłuchania próbki
dźwięk najpierw znajduje się w pozycji nigdzie
potem podkręcam potencjometr gain

opowieść jesiotra

rzeka nadal jest ciekim
ryby trwają na brzegu są też raki
ich ostatni haust był cichy
i senny kogo to obchodzi

kogo nie został schwytany
dobrze zaplanował wylew
kogo oszczędził mnóstwo kasy
płaci nią za hot doga i kawę

odjeżdża nieciekawym autem
tam gdzie kończą się światła
kogo ma dzieci i kredyt
w twoim banku

ludzie z kraju zimy

muszą być mocno okutani
ludzie z kraju zimy
w miastach złupieni z wiatru

w noc cichą jak regulamin
klatek zwłaszcza rankiem
szczerzej wiary w miasta-

-pomniki z palcem na ustach
z zabawą w tlen i tłuszcz
z drogami drożnymi jak twarze

w lustrach lokalnej władzy
muszą być mocno obuci
ludzie z kraju zimy

piosenka diboksów

zrób im zdjęcie jak robią im zdjęcie
jak para uchodzi z nich na deskach i światło
odbija się tak samo ostro od blach strun progów
mimo że pada prąd i słysząc wstydlive bam bam

mknie tramwaj i ludzie chcą łyknąć reset końców
mimo że pada deszcz i idą z workami na śmieci
oklejać głośniki zadusić słowa łap zdjęcia
jak gadają wychodzą i jak zwijają kable

western eyes

nieprzenikniony człowiek uczy się odchodzić
przyciąga spojrzenia nie oddając spojrzeń

mieszka w aparatach naszych państw w substancjach
obrony organizmu w pustych kartkach wspomnień

boli kiedy jest mężczyzną kobietą i partią
jego nauka idzie na marne i z marnego wraca

żyje w przyszłości gdyż jej nie posiada
gdy przyprzesz go do muru pluć mu prosto w twarz

gdy przyprzesz ją do lustra zabierze ci serce
nie odpowiadając zmysłom odejdzie raz dwa

kura

wcale nie po raz pierwszy
lecz pierwszy raz dokładnie
przyjrzałem się twojej minie
biała żylasta kuro

gdy wznosisz skrzydła w górę
próbując wzbić się w niebo
i dyszysz z wysuniętym
przez dziobek języczkiem

miss świata pyta

czy będziesz mnie kochać
gdy stracę dwie szóstki

opadną mi piersi a puder
nie ukryje worków pod oczami

w świecie wyższego poziomu
mórz i oceanów

malejącej stopy zysku
z produkcji

i rosnącej
z tytułu praw autorskich i pokrewnych

gdy moje ciało
stanie się pustynią

a organiczny olej kokosowy
będzie naprawdę na wagę złota

zapłata

no cóż
to chyba oczywiście długofalowy
nie z dnia na dzień ale jednak
wybór

    inwestować czas w pracę najemną
    i transferować w drogie jedzenie wysokiej jakości
    plus pichcić pyszności hobbystycznie
    spalając nadwyżki kalorii na siłce
    czy inwestować mniej czasu w pracę najemną
    i jeść etycznie pracując na tanich wegańskich składnikach

jeśli o mnie idzie siedzenie w biurze
zalewanie się kawą i wyskakiwanie
dwukrotnie po kanapki z serem
jedzone szybko z ogromnym apetytem
    to nie jest coś co wychodzi na zdrowie
    ani moje
    ani krów
    ostatecznie planety

trzecia opcja to tak zasuwać
tak wyzyskiwać ludzi wspinając się
stopniowo po drabinie pracy najemnej
w stronę przewagi kognitywnego obciążenia nad fizycznym
    żeby to inni musieli dokonywać pierwszego wyboru
    podczas gdy ty jesteś etyczna i
    jesz sobie wegańskie sushi przywiezione
    przez punkową kurierkę na ostrym kole
    w antysmogowej masce

czwarta wersja pełna świętość
wstawać o czwartej trzydzięci joga medytacja
produkcja jedzenia i praca już byle jaka
skoro karmę i kondycję masz tak świetną
że udaje ci się wstać

hosanna

tak będzie po kapitalizmie
choć lżej i tłumniej pewnie
w kibucach wspólnotach ach

w pewnych obecnych opcjach
jest służba zdrowia w pewnych jej brak
pewnie obecne opcje byłyby niemal święte
ale ponieważ powstają przez przymus biedy
mają udział w nabiałowo-mięsny szaleństwie
ponowoczesnej globalnej fabryki chorób i rzezi
bądźmy po prostu lasem życia i śmierci
zachowajmy puszcze i sawannę
mechaniczny halal i koszer
bomby adresowane kredą i dziecięcym pismem

ładując warzywa soczewicę i kaszę do koszyka
staję przed półką pełną chipsów
są w pełni roślinne czytam skład
upewniam się przysmykam oczy
ale

widzę płonące lasy indonezji
odstawiam

przechodząc obok nerkowców
widzę zakrwawione zdegenerowane pracą palce
hossa

zaprawdę współczesna technologia
jest nieodróżnialna od magii
skoro nie było mnie tam a mam te wizje
noszę je w sobie
najgorzej
    z wizjami wojen wydaje się
    że skoro pojawiają się na ekranach
    nie przynależą do nas
outsourcing świadomości
nie zna jednak próżni

materia
    towar

oczywiście wiem na czym polega każdy zysk
wiem że dyskonty z rakotwórczymi zgniłymi zwłokami
stały się także politycznym posunięciem rządzących
odraczających totalny bunt w łonie kapitału
    a więc także czerwona soczewica i kasza jaglana
    warzywa i olej mogą nie być warte mądrych słówek
    i prac społecznych bo
jestem polskim trucicielem węglowym
rosyjskim trucicielem gazowym
i międzynarodowym ropnym mordercą
staram się jednak żeby tak nie było
    jeśli nie stworzymy wegańskiego społeczeństwa
    w którym praca będzie przyjemnością
    bez głodu i wojen
    cały dyskurs etyczny będzie nie tyle abstrakcyjny
    ile absurdalny
giną tysiące gatunków roślin
    ta sałata zna tylko sztuczne światło

jest goręcej i ludzkość cyrkuluje coraz prędszej
namnaża i ginie intensywniej choose life
    pol pot niczego nie rozwiązał był głupcem
    i nikczemnym mordercą
    nie ma dróg-skrótów ani wspan

wieś
    ewidentnie przećpałem trzeźwość
miasto
    ewidentnie przez akumulację treści

mam też ciało i oczy przez które przeciekam
najpewniej nie spotkamy się osobiście
w dwudziestym drugim wieku
    wybaccie że ściałem to drzewo
    wybaccie że zatrulen rzkę
    inaczej nie mogłem żyć
    i przekazać wam tego
im mniej czasu poświęcasz rzeczom
im więcej przyrodzie w tym sobie
tym lepiej
    obserwuj
    ucz się
    i czuj

mogę się mylić ale mam wrażenie że mi nie wolno
jestem ze starej mnemotechnicznej samozwańczej
heterodoksyjnej tradycji słów ze strony wiary i czucia
która odrzuciła zakaz szkiełka i oka

wiem że będą następne i następni
tajemnicą pieśni nie są przecież słowa

płacę jak co dzień
zbliżeniem

Spis treści

wypisy dla klas pracujących	5
cierpliwość	7
#kobane	8
z tylnego siedzenia	10
negocjacje	11
kiedy mówi wiersz	12
mgła	13
etiuda	14
scenariusz	15
proste plecy	17
serce	20
sam	21
wiersz	22
nie przestaje się kochać	23
sezam i ostry	24
mówi sosna	25
napięcia	26
opowieść jesiotra	27
ludzie z kraju zimy	28
piosenka diboksów	29
western eyes	30
kura	31
miss świata pyta	32
zapłata	33

Biblioteka Poezji Współczesnej
tom 111

Redaktor serii
Mariusz Grzebalski

Redaktorka
Natalia Słomińska

Autor okładki i koncepcji graficznej
Piotr Zdanowicz

Skład, łamanie
Dorota Bojkowska

Korektor
Patrik Szaj

© Wydawnictwo Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

© Szczepan Kopyt

Poznań 2016

ISBN 978-83-64504-61-7

Wydawca
Wydawnictwo Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu
60-819 Poznań, ul. Prusa 3
tel. (61) 664 08 75
e-mail: wydawnictwo@wbp.poznan.pl
<http://www.wbp.poznan.pl>

Instytucja kultury Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Zrealizowano przy pomocy środków budżetowych Samorządu Województwa
Wielkopolskiego

Wydanie I

Druk i oprawa
Wrocławska Drukarnia Naukowa PAN
im. Stanisława Kulczyńskiego Sp. z o.o.
ul. Lelewela 4
53-505 Wrocław